

LINDÅS KOMMUNE

Årsmelding 2019

DER DRØMMAR BLIR RØYNDOM

Innleiing

Den lovpålagte årsrapporteringa for Lindås kommune i 2019 består av årsrekneskap med noter og årsmelding. Normalt ville det ha blitt utarbeidd ein årsrapport i tillegg, som fortel meir om innhaldet i organisasjonen, korleis organisasjonen har jobba med mål, måloppnåing og liknande. Det har ikkje vore prioritert å utarbeide ein årsrapport for 2019.

Ansvarleg utgjevar:
Lindås kommune, Rådmannen, 5914 Isdalstø
Tlf.: 56 37 50 00
postmottak@lindas.kommune.no
www.lindas.kommune.no

8. mai 2020

Ørjan Raknes Forthun
Rådmann
(sign.)

Janne Sund
Økonomisjef
(sign.)

Innhold

Budsjettvedtak for 2019	4
Etikk og likestilling	5
Internkontroll 2019	6
Økonomi, nøkkeltal og analyse hovudtal	7
Rekneskapsresultat.....	7
Rekneskapsskjema 1A – drift.....	7
Rekneskapsskjema 4 – økonomisk oversikt drift.....	8
Rekneskapsskjema 1B – drift, tenestoområda sine nettoutgifter	9
Tenestoområda – avviksoversyn med forklaring.....	9
Tenestoområde 1 – Politisk styring.....	9
Tenestoområde 2 – Administrativ styring	9
Tenestoområde 3 – Oppvekst.....	9
Tenestoområde 4 – Pleie og omsorg	10
Tenestoområde 5 – Helse og sosial	10
Tenestoområde 6 – Samfunnsutvikling og kommunalteknikk	10
Nøkkeltal 2019.....	10
Likviditet.....	10
Soliditet	11
Netto driftsresultat – korrigert	12
Risikoeksponering.....	12
Kommunens økonomiske stilling – forhold som har økonomisk betydning for kommunen	13
Analyse hovudtal	14
Driftsinntekter	14
Driftsutgifter	14
Eksterne finansieringstransaksjonar	15
Investeringar (rekneskapsskjema 2A og 2B).....	15
Kasse, bankinnskott.....	15
Gjeld og utlån.....	15
Fond (jf. Note 8).....	17

Budsjettvedtak for 2019

Budsjettvedtak 2019 - verbalpunkt	Kommentar 2019
9. Lindås kommune bidrar ti loppretthalding av båtrute indre Osterfjord vd å løyve kr 97.500 som årleg driftstilskot. Midla vert å ta frå disposisjonsfond.	Er tatt med i oversynet over disposisjonsfond
10. Lindås kommune løyver kr 150.000,- til vidare arbeid med haldningsskapande arbeid, trafikkisikring i Lindås og gjennom TSU. Midla vert å ta frå trafikkisikringsfond	Er innabeidd i oversynet over status trafikkisikringsfond

Etikk og likestilling

Tiltak for å sikre høg etisk standard

Dei grunnleggjande verdiane som er vedtatt av Lindås kommune, ligg til grunn for styringsdokument for Lindås kommune, og er sentrale i leiaropplæring og medarbeidarutvikling.

Eksempel på dette er Leiarhandboka som samlar informasjon om alle styringsverktøy for leiarar, og som blir brukt i leiaropplæring i regi av persona-lavdelinga.

Dei etiske retningslinene for tilsette i kommunen er formulert i gjeldande personalhandbok. Etikk og verdier er og vektlagt i andre styringsdokument som til dømes arbeidsgjevarpolitisk plan og HMT-systemet.

Likestilling

Lindås kommune rullerte planen for likestilling i 2013, virkeområde for planen vart då utvida til og å gjelde vern mot diskriminering.

Status for likestilling innanfor arbeidsgivarfeltet er:

- Ihht. likestillingsplanen skal Lindås kommune arbeide for likestilling og fråver av diskriminering. Dette gjeld ikkje minst i rolla som arbeidsgivar. Det er tydeleggjort i lønnspolitisk plan og arbeidsgjevarpolitisk plan at ulikskap i lønn og tilsettingsforhold som skuldast kjønn ikkje skal førekoma.

- Likestilling m.o.t. lønn og lønnsutvikling er også eit fast punkt som vert drøfta mellom partane i samband med lokale lønnsforhandlingar, og er alltid ei føring for lokale forhandlingar.

Kjønnsmessig representasjon i leiarstillingar er og eit uttrykk for likestilling i organisasjonen. Av einingsleiarar og avdelingsleiarar er om lag 65 % av desse kvinner. Denne andelen har vore relativt stabil dei siste åra. Sjølv om vi har ein stabil andel kvinneleg fleirtal av leiarar, er ikkje dette ei fordeling som speglar personalet elles. I alle stillingar er fordelinga mellom kjønna 24% menn og 76% kvinner. Dette forholdet har også vore relativt stabilt dei siste åra.

Deltid er meir utbreidd i kvinnedominerte yrke. Det har vore eit sentralt fokus for arbeidsgjevar og organisasjonane også i 2019 å rekruttere deltidstilsette inn i større stillingar.

Likestillingsplanen har skissert tiltak for å følgje med på arbeidet med likestilling og vern mot diskriminering ute i tenestene, til dømes i skule og barnehage. Dette er målsettingar som er godt forankra i nasjonale målsettingar og føringar, og som vi veit blir ivaretatt i tenestene.

Internkontroll 2019

Lindås kommune har dei siste åra lagt særleg vekt på å styrke arbeidet med internkontroll i kommunen. Satsingsområda har mellom anna vore heilskaplig plansystem, kvalitetssystem, heilskapleg leiing, prosjektstyring, kontinuerlig forbedring og betre økonomistyring. Gjennom fleire år har organisasjonen jobba målretta med ulike tiltak og prosjekt for å sikre god internkontroll.

I 2019 har det vore særlig fokus på å byggje Alver kommune, og eigne/ nye internkontrollelement har ikkje vore arbeidd med. Fokuset har vore på å sikre fells gode internkontrollrutinar for Alver.

Prosjektmetodikken som har vore nytta i arbeidet med å slå saman dei tre kommunane har hatt særlig fokus på å prioritere kva som skal gjennomførast når, vurdering av usikkerhet og risiko, forbetningsarbeid og koordinering. Utdrag frå hovudelementa i prosjektmetodikken:

- Bakgrunn og formål for prosjektet
- Hovudmål for prosjektet
 - o Resultatmål (kva skal prosjektet levere)
 - o Effektmål
- Interessentar (kartlegging)
- Rammesvilkår (føringar og avgrensningar)
- Forventa gevinstar av prosjektet
- Overordna organisering
- Fasar og hovudleveransar
- Strategi for gjennomføring
- Vurdering av usikkerhet i prosjektet
- Forventa kostnader i prosjektet

Prosjekta som har vore gjennomført er delt opp i organisasjonsprosjekt og fag/ IKT prosjekt. Det

har vore jobba med å avdekkje beste praksis for arbeidsmetodikk i dei tre kommunane. For dette arbeidet har det vore utarbeidd ein eigen kartleggingsmetodikk. Suksessfaktoren med denne metodikken er at den involverar alle tilsette som arbeider med dei ulike oppgåvene og det er dei tilsette sjølve som anbefalar den beste praksisen som skal gjelde for Alver kommune.

I tillegg til organisasjonsprosjekta og fagprosjekta har det vore gjennomført fleire prosjekt med politisk vedtak for å sikre at vi har dei naugsynte rammene vedtatt før arbeidet i Alver startet 01.01.2020. Dei politiske prosjekta som har arbeidd med i 2019 er mellom anna:

- Planstrategi
- Politisk styringsstruktur og reglement for Alver kommune
- Arbeidsgjevarpolitikk
- Forskrift om tildeling av langtidsopphald i institusjon i Alver kommune
- IKS og eigarskap
- Byvekstavtale
- Finansreglement
- Økonomireglement
- Delegasjonsreglement
- Vedtekter kommunale barnehagar
- Vedtekter SFO
- Vedtekter næringsfond

Økonomi, nøkkeltal og analyse hovudtal

Rekneskapsresultat

Netto driftsresultat for 2019 er – 17,7 mill. kr., noko som utgjer – 1,2% netto driftsresultat.

Frå og med 2014 har det tekniske berekningsutvalet for kommunal og fylkeskommunal økonomi rådd til at netto driftsresultat minst skal utgjera 1,75% av driftsinntektene.

Lindås kommune sin rekneskap for 2019 syner eit rekneskapsmessig resultat i balanse. Det vart

med bakgrunn i strykningsreglane i kommunelova totalt stroke 8,3 mill. kr i overføring frå drift til investering (jamfør note 9 til rekneskapen).

Driftsrekneskapen for tenestoområda viser eit totalt meirforbruk på 26,7 mill. kr. i forhold til revidert budsjett 2019. Meir om dette under «tenestoområda – avviksoversyn med forklaring».

Rekneskapsskjema 1A – drift

Rekneskapsskjema 1A - drift	Rekneskap 2019	Reg.budsjett 2019	Oppr.budsjett 2019	Rekneskap 2018
Skatt på inntekt og formue	-455 021 835	-430 400 000	-430 400 000	-419 158 340
Ordinært rammetilskudd	-450 763 750	-446 000 000	-440 000 000	-434 284 993
Skatt på eiendom	-152 660 869	-171 400 000	-169 100 000	-169 098 613
Konsesjonskraft, avgift	-246 594	-90 000	-90 000	-235 461
Andre generelle statstilskudd	-41 628 969	-39 293 000	-35 393 000	-59 238 479
Frie disponible inntekter	-1 100 322 017	-1 087 183 000	-1 074 983 000	-1 082 015 885
Renteinntekter og utbytte	-42 879 794	-32 604 000	-27 553 000	-26 677 024
Renteutg.,provisjoner og andre	33 013 132	32 921 000	35 921 000	23 265 933
Avdragsinntekter	-5 510 693	-9 902 000	-12 304 000	-6 153 799
Avdrag på lån	54 019 107	56 899 000	60 899 000	43 660 746
Netto finansinnt./utg.	38 641 752	47 314 000	56 963 000	34 095 856
Premieavvik	-28 603 325	-29 456 391	-36 798 391	9 017 010
Bruk av premiefond/pensjon	-17 974 989	-18 370 300	-10 611 300	-44 650 011
Til dekning av tidligere underskot				
Til ubundne avsetninger			11 954 800	43 456 000
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk				-14 065 512
Bruk av ubundne avsetninger	-8 079 200	-10 329 200		-2 102 228
Netto avsetninger	-54 657 514	-58 155 891	-35 454 891	-8 344 741
Overført til investeringsregnskap	23 044 585	31 379 000	31 379 000	39 216 803
Til fordeling drift	-1 093 293 194	-1 066 645 891	-1 022 095 891	-1 017 047 967
Motpost avskrivningar		0		-605 721
Sum til fordeling drift	-1 093 293 194	-1 066 645 891	-1 022 095 891	-1 017 653 688
Netto driftsutgifter tenestoområda	1 093 293 194	1 066 645 891	1 022 095 891	1 017 653 688
Meirforbruk/mindreforbruk	0	0	0	0

Rekneskapsskjema 4 – økonomisk oversikt drift

Rekneskapsskjema 4 - økonomisk oversikt - drift	Rekneskap 2019	Reg. budsjett 2019	Oppr. budsjett 2019	Rekneskap 2018
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	45 053 685	42 227 000	42 227 000	42 749 374
Andre salgs- og leieinntekter	83 080 790	81 887 000	88 882 000	84 535 678
Overføringer med krav til motytelse	257 425 408	165 740 347	154 452 999	238 796 636
Rammetilskudd	450 763 750	446 000 000	440 000 000	434 284 993
Andre statlige overføringer	44 817 907	39 293 000	35 393 000	61 893 479
Andre overføringer	502 319	0	0	392 233
Skatt på inntekt og formue	455 021 835	430 400 000	430 400 000	419 158 340
Eiendomsskatt	152 660 869	171 400 000	169 100 000	169 098 613
Andre direkte og indirekte skatter	0	40 000	40 000	
Sum driftsinntekter	1 489 326 563	1 376 987 347	1 360 494 999	1 450 909 344
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	754 363 821	697 329 493	666 525 346	736 791 287
Sosiale utgifter	176 565 419	169 571 753	159 467 424	178 779 912
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produks	207 470 890	152 773 500	155 323 500	202 114 439
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produks	282 849 616	274 719 045	253 226 652	211 440 080
Overføringer	77 997 205	53 102 464	57 906 985	76 037 023
Avskrivninger	50 783 384	45 528 000	45 528 000	49 154 363
Fordelte utgifter	-44 663 387	-44 998 674	-44 934 674	-44 404 907
Sum driftsutgifter	1 505 366 948	1 348 025 581	1 293 043 233	1 409 912 198
Brutto driftsresultat	-16 040 385	28 961 766	67 451 766	40 997 146
Finansinntekter				
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	24 837 325	25 160 000	19 260 000	18 417 516
Gevinst på finansielle instrument	9 797 565	0	0	882 154
Mottatte avdrag på utlån	29 288	400 000	400 000	520 347
Sum eksterne finansinntekter	34 664 178	25 560 000	19 660 000	19 820 018
Finansutgifter				
Renteutgifter, provisjoner og andre fin.utg	33 015 028	32 921 000	35 921 000	21 949 439
Tap på finansielle instrument	0	0	0	1 316 697
Avdragsutgifter	54 019 107	56 899 000	60 899 000	43 660 746
Utlån	122 352	550 000	550 000	465 237
Sum eksterne finansutgifter	87 156 487	90 370 000	97 370 000	67 392 119
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-52 492 310	-64 810 000	-77 710 000	-47 572 101
Motpost avskrivninger	50 783 384	45 528 000	45 528 000	49 154 363
Netto driftsresultat	-17 749 310	9 679 766	35 269 766	42 579 409
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindrefort	0	0	0	14 065 512
Bruk av disposisjonsfond	11 665 111	11 079 200	750 000	4 584 740
Bruk av bundne fond	37 626 617	11 336 118	7 351 034	31 557 596
Sum bruk av avsetninger	49 291 728	22 415 318	8 101 034	50 207 848
Overført til investeringsregnskapet	23 044 585	31 379 000	31 379 000	39 216 803
Dekning av tidligere års regnsk.m. merfor	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	50 000	0	11 954 800	43 456 000
Avsetninger til bundne fond	8 447 833	716 084	37 000	10 114 454
Sum avsetninger	31 542 418	32 095 084	43 370 800	92 787 256
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0	0	0	0

Rekneskapsskjema 1B – drift, tenesteområda sine nettoutgifter

Rekneskapsskjema 1B - drift		Reg. budsjett	Oppr. Budsjett	Rekneskap
Tenesteområda sine netto utgifter		2019	2019	2018
	Rekneskap 2019			
1 Politisk styring	24 371 719	25 005 967	24 955 967	23 532 102
2 Administrativ styring, støttefunksjonar	61 435 675	61 673 634	73 727 937	59 932 197
3 Oppvekst	433 752 095	433 258 795	422 355 818	422 249 945
4 Pleie og omsorg	336 304 256	323 289 803	283 910 466	291 342 623
5 Helse og sosial	103 537 769	102 570 062	103 260 847	99 045 151
6 Samfunnsutvikling og kommunalteknikk	133 891 680	120 847 630	113 884 856	121 551 671
Sum tenesteområda	1 093 293 194	1 066 645 891	1 022 095 891	1 017 653 688

Tenesteområda – avviksoversyn med forklaring

Rekneskapsskjema 1B - drift		Reg. budsjett	Avvik	Avvik i %
Tenesteområda sine netto utgifter		2019		
	Rekneskap 2019			
1 Politisk styring	24 371 719	25 005 967	-634 248	-2,5 %
2 Administrativ styring, støttefunksjonar	61 435 675	61 673 634	-237 959	-0,4 %
3 Oppvekst	433 752 095	433 258 795	493 300	0,1 %
4 Pleie og omsorg	336 304 256	323 289 803	13 014 453	4,0 %
5 Helse og sosial	103 537 769	102 570 062	967 707	0,9 %
6 Samfunnsutvikling og kommunalteknikk	133 891 680	120 847 630	13 044 050	10,8 %
Sum tenesteområda	1 093 293 194	1 066 645 891	26 647 303	2,5 %

Tenesteområde 1 – Politisk styring

Politisk styring kom ut med eit mindreforbruk på 0,6 mill. kr i 2019. Mindreforbruket skuldast i hovudsak at utgiftene til val er ført av Alver midlar.

Tenesteområde 2 – Administrativ styring

Under administrativ styring var det eit samla mindreforbruk på 0,6 mill. kr i 2019.

Mindreforbruket skuldast i hovudsak at lønnsoppgjeret ble lågare enn forventa per 2. tertialrapport og at det vart høgare refusjonar enn budsjett.

Nordhordland kemnerkontor hadde eit mindreforbruk på 0,5 mill. kr i 2019. Mindreforbruket skuldast vakante stillingar og refusjonar.

Tenesteområde 3 – Oppvekst

Tenesteområdet hadde i 2019 eit meirforbruk i høve til budsjett på totalt 0,5 mill. kr.

Drift av skulane (grunnskuleteneste) inkludert læringscenteret og voksenopplæringa hadde eit mindreforbruk på 5,1 mill. kr.

Skuleskyss hadde eit meirforbruk på 2,0 mill. kr i 2019 og utgifter til spes.ped for elevar i private skular vart 2,9 mill. kr høgare enn budsjett.

Tenesta for tilrettelagte tiltak i barnehagane har eit meirforbruk på 4,3 mill. kr som følgje av fleire vedtak.

Tilskot til private barnehagar vart 1,9 mill. kr lågare enn budsjett.

PPT hadde eit mindreforbruk på 0,4 mill. kr i 2019.

Dei kommunale barnehagane hadde eit mindreforbruk i 2019 på 0,7 mill.kr. Mindreforbruket skuldast i all hovudsak høgare refusjonar og inntekter enn budsjett innan tilrettelagte tiltak i barnehagane.

Barnevernstenesta har i 2019 vore organisert av Radøy. Det er eit mindreforbruk på 2,0 mill. kr i 2019 som følgje av lågare faktura enn budsjett.

I tillegg er det eit meirforbruk på stab oppvekst som skuldast ikkje fordelt innsparing på 1,7 mill. kr.

Tenesteområde 4 – Pleie og omsorg

Pleie og omsorg hadde eit meirforbruk på 13 mill. kr i 2019, som i hovudsak er knytt til sjukeheimstenesta og eining for funksjonshemma.

Sjukeheimstenesta hadde eit meirforbruk knytt til fleire brukarar enn budsjetttert.

Eining for funksjonshemma hadde eit meirforbruk som i hovudsak er knytt til høgare utgifter til ressurskrevjande tenester enn budsjetttert.

Tenesteområde 5 – Helse og sosial

Samla var det eit meirforbruk under tenesteområde på 1 mill. kr i 2019.

Eining for helsetenester hadde eit mindreforbruk på 2,4 mill. kr i 2019. Mindreforbruket skuldast høgare refusjonar og inntekter enn budsjetttert, i tillegg til sjukelønnsrefusjonar knytt til tilsette det ikkje vart sett inn vikar for.

Nordhordland legevakt hadde i 2019 eit meirforbruk som for Lindås kommune utgjør 1,0 mill. kr som skuldast meirforbruk på lønn.

Sosiale tenester hadde eit meirforbruk på 2,2 mill. kr i 2019 knytt til utgifter i samband med introduksjonslova og kvalifiseringsordninga.

Tenesteområde 6 – Samfunnsutvikling og kommunalteknikk

Tenesteområde hadde eit samla meirforbruk på 13 mill. kr i 2019. Av dette er 9 mill. kr knytt til eigedom, og skuldast auka drifts og vedlikehaldskostnader (6 mill. kr) og tilpassing av bygg og lokale og flytting i samband med Alver kontorkabalen.

På planavdelinga var det eit samla meirforbruk på 2 mill. kr grunna mulighetsstudie Lindås, Områdeplan Ostereidet, kommuneplan arealdel og kommunedelplan Knarvik – Alversund, samt kommunen sin andel Alverdund bru.

Totalt på sektoren var det budsjetttert innsparingar på om lag 2 mill. kr som ikkje vart gjennomført i 2019.

Nøkkeltal 2019

Likviditet

Likviditet tyder betalingsevne og er eit økonomisk uttrykk for evnen til å kjøpe. God likviditet betyr høg evne til å kjøpe. Ved rekneskapsanalyse nyttast som regel fire måter å berekne likviditetsgraden på. Under ser ein berekninga av to av dei aktuelle måtane.

Likviditetsgrad 1:

Likviditetsgrad 1 fortel noko om forholdet mellom omløpsmidlar og kortsiktig gjeld. Med andre ord måler det bedriftene si evne til å dekkje sine betalingsforpliktingar etter kvart som dei forfell. Formelen for Likviditetsgrad 1 er Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld. Likviditetsgrad 1 bør vere

større enn 2. Omløpsmidler inkluderar varelager, fordringar, investeringar og kontantbeholdning.

Likviditetsgrad 3a:

Likviditetsgrad 3a fortel noko om forholdet mellom dei mest likvide midlane og kortsiktig gjeld. Dei mest likvide omløpsmidlane er bankinnskudd, kontantar og lignende, korrigert for ubrukte lånemidlar.

Formelen for Likviditetsgrad 3a er (kassebeholdning + Bankinnskudd – ubrukte lånemidlar)/ kortsiktig gjeld. Likviditetsgrad 3a bør vere større enn 0,5.

Omløpsmidler:	2019	2018	2017	2016	2015
Omløpsmidler iflg balanse	632 912 922	658 335 374	534 335 799	552 757 829	467 853 533
Mottatte avdrag startlån	17 786 971	10 383 830	6 365 669	5 921 960	5 715 313
Korrigert omløpsmidler	650 699 893	668 719 204	540 701 468	558 679 789	473 568 846
Premieawik	-21 597 508	0	-2 755 107	-12 709 850	-5 753 651
Mest likvide omløpsmidler	629 102 385	668 719 204	537 946 361	545 969 939	467 815 195
Kortsiktig gjeld:	2019	2018	2017	2016	2015
KG iflg balanse	230 037 460	215 441 067	163 870 057	189 097 417	162 820 371
Avdrag på lån drift	54 019 107	43 660 746	40 526 658	35 725 005	35 888 312
Avdrag på lån investering	16 661 918	14 705 565	15 864 785	14 816 571	13 720 815
Bundne fond til bruk neste år	15 465 841	37 409 384	50 148 158	11 210 472	9 511 641
Premieawik		-7 005 817			
Korrigert kortsiktig gjeld	316 184 326	304 210 945	270 409 658	250 849 465	221 941 139
	2019	2018	2017	2016	2015
Likviditetsgrad 1:	2,1	2,2	2,0	2,2	2,1
Likviditetsgrad 3a:	0,9	1,2	1,5	1,5	1,4

Lindås kommune har framleis god likviditet. Likviditetsgrad 1 synar at utviklinga dei siste åra har vore ganske stabil når det gjeld Lindås kommunes evne til å dekke sine forpliktingar etter kvart som dei forfell. Sjølv om likviditeten framleis er god, er det viktig å ha god kontroll på utviklinga. Likviditetsgrad 3a har hatt ein negativ utvikling i 2018 og 2019 som skuldast at det i 2018 ble plassert 100 mill. kr langsiktig og derfor ikkje definert som «mest likvide midlar».

Soliditet

Soliditet er eit uttrykk for ei bedrift si evne til å tåle tap. Ei bedrift med høg egenkapitalprosent har god soliditet.

For ein kommune kan soliditeten fortelje noko om evnen til å oppretthalde gode tilbod ovanfor innbygarane fordi renter og avdrag ikkje legg for stort beslag på driftsinntektene. Det betyr og at kommunen har større egenkapital til å tære på i dårlege tider. Å tære på egenkapital betyr å forringe formuen (egenkapital) ved for eksempel å selge tomter og andre faste eiendommer og bruke midlene til finansiering av investering i staden for å bruke frie midlar til investering.

Kjennetegn på god soliditet er høg egenkapitalprosent, god inntening, god rentabilitet, god finansieringsstruktur og god likviditet. Ei solid bedrift kan ha god soliditet, men likevel komme i store vanskar på grunn av dårleg likviditet. Soliditetsgraden er eit uttrykk for å måle soliditet, og beskriv i prosent kor mykje egenkapitalen utgjør av bedriftens passiva. Soliditetsgraden = egenkapital/total kapital. Det er ikkje eit mål å ha størst mogleg soliditet, men det er viktig å måle soliditetsutviklinga over tid. Som peikepinn kan ein sei at soliditetsgrad over 50% er god, frå 50% til 30% er soliditeten moderat og ein soliditetsgrad under 30% er dårleg.

	2019	2018	2017	2016	2015
EK	1 008 333 896	1 051 747 420	891 501 946	761 285 297	683 966 569
Bunde fond	-15 465 841	-37 409 384	-50 148 158	-11 210 472	-9 511 641
Korrigert EK	992 868 055	1 014 338 036	841 353 788	750 074 825	674 454 928
Total kapital	4 643 414 942	4 406 696 812	3 862 203 731	3 633 467 453	3 378 624 457
Soliditetsgrad:	21 %	23 %	22 %	21 %	20 %

Det har vore ein positiv utvikling på soliditeten i Lindås kommune dei siste åra, men Lindås kommune har framleis dårleg soliditet. Det betyr at vi har ein lågare evne til å oppretthalde gode

tilbod ovanfor innbygarane når renter og avdrag legg for stort beslag på driftsinntektene.

Netto driftsresultat – korrigert

Netto driftsresultat:	Rekneskap 2019	Budsjett 2019	Rekneskap 2018	Budsjett 2018
Netto driftsresultat	20 925 257	-10 229 766	-43 044 646	-67 664 000
Premieawik	21 557 508	22 451 143	-7 005 817	-4 938 000
Bruk av bundet fond	-37 626 617	-11 336 118	-31 557 596	-5 746 000
Bruk av disposisjonsfond	-11 665 111	-11 079 200	-4 584 740	-2 012 000
Avsetning til bundet fond	8 447 833	716 084	10 114 454	37 000
Korrigert netto driftsresultat	1 638 870	-9 477 857	-76 078 345	-80 323 000
Korrigert netto driftsresultat	-0,1 %	0,7 %	5,2 %	6,0 %

Netto driftsresultat for Lindås kommune synar eit høgare resultat når vi korrigerer for utgifter som ikkje er knytt til årets reelle drift. Kommunen har mottatt tilskot direkte knytt til gjennomføring

kommunesamanslåinga, men tilskotet er mottatt i 2017 og avsett til fond. Lindås kommune har eit dårleg netto driftsresultat i 2019 også når ein korrigerer for utgifter som ikkje gjeld årets drift.

Risikoeksponering

Lindås kommune har midlar plassert i bank, fond (kortsiktig) og langsiktig plassert 100 mill. kr i samsvar med finansreglementet. Lindås kommune er utsett for risiko knytt til rentenedgang på innskot og lågare avkastning på fond. I tillegg er det knytt risiko til dei langsiktige plasserte midlane i forhold til verdireduksjon og lågare avkastning. For å kunne handtere denne risikoen på kort sikt, har kommunestyret vedtatt å opprette eit fond «Fond for lågare avkastning» på 20 mill. kr.

Den største risikoeksponeringa Lindås kommune er utsett for er renteauke på lånegjelda og endringar i eigedomsskatt, og omfanget av kompensasjonen på bortfall av eigedomsskatt etter endringane i eigedomsskattelova.

Det har vore ein kraftig auke i lånegjelda dei siste åra, og per 31.12.2019 er lånegjelda på 1 446 mill. kr (utan formidlingslån). Renta har vore låg i 2019, og på sikt er det naturleg at renta vil stige.

Ein renteauke på 1% utgjer om lag 10 mill. kr per år i auka renteutgifter. For å finansiere ein renteauke på 1% må Lindås kommune redusere driftsnivået med 10 mill. kr, noko som utgjer om lag 15 årsverk.

I 2019 er det motteke utbytte frå BKK på 15 mill. kr. Ein må vere merksam på at det kan skje endringar i selskapa Lindås kommune er medeigarar i som gjer at nivået på utbytte kan verte redusert.

I 2019 har Lindås kommune motteke kr 152 mill. kr i eigedomsskatt på verk og bruk. Inntektene frå eigedomsskatt er nytta til å finansiere drifta i Lindås kommune, sett bort frå 31 mill. kr som kvart år vert overført investeringsbudsjettet. Stortinget har vedtatt at dei tidligare reglane for eigedomsskatt på verk og bruk skal opphøre frå 01.01.2019. Frå same tidspunkt er det vedtatt at det vert iverksatt overgangsregler. Overgangsreglane går i korte trekk på ein nedtrapping av eigedomsskatten i 7 år, og at kommunane som har hatt inntekter frå eigedomsskatt på verk og bruk skal kompensast tilnærma full ut. Inntekter frå eigedomsskatt kan ikkje reknast som langvarige sikre inntekter, då det kan skje endringar i regelverket som regulerer adgangen til eigedomsskatt og endringar både i kompensasjonsmodell og varigheit.

Det er svært viktig at Lindås kommune har avsett midlar på disposisjonsfond til å dekkje ein endring i inngangen på eigedomsskatt, då ein endring på dette området vil få betydelige konsekvensar for Lindås kommune på kort sikt.

Vidare er det naudsynt at det er sett av midlar på disposisjonsfond til å kunne dekkje ei uventa renteendring. Det er i økonomiplanperioden budsjettet med ei renteutvikling basert på eit estimat frå Kommunalbanken. Dette estimatet er utarbeida med omsyn til informasjon frå Norges Bank, SSB og forventa marknadsrente.

Kommunens økonomiske stilling – forhold som har økonomisk betydning for kommunen

I samsvar med kommuneloven § 48, punkt 5 skal det i årsberetningen «gis opplysningar om forhold som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen». På bakgrunn av dette kravet er det naturleg at dagens situasjon med effekter av Covid-19 pandemien omtalast.

I februar 2020 vart det kjent at det hadde brote ut ein pandemi knytt til Covid-19 viruset. Den pågåande pandemien vil få økonomiske konsekvensar for kommunen, både i form av reduserte skatteinntekter, lågare inntekter (brukarbetalingar) og ikkje minst auka utgifter knytt til handteringa av den pågåande pandemien. Det vil verte oppretta fleire ekstraordinære tiltak, det vil verte høgt sjukefråver, og det vil påløpe høge vikarutgifter og ekstra lønnsutgifter både for å dekke inn

det høge sjukefråveret, men også fordi det vil verte trong for fleire ressursar i pleie og omsorgstenesta, reinhald og drift.

Det er vedteken at kommunane vil få dekkja inn bortfall av brukarbetaling knytt til SFO og barnehage. Det er ikkje kjent i kva omfang kommunane vil få dekkja meirutgiftene sine, og det er ikkje vedtatt i kor stor grad kommunane vil få dekkja bortfall av sketteinntekter. Det er sagt at regjeringa vil komme attende til korleis kommunane skal få dekkja bortfall av sketteinntekter i revidert nasjonalbudsjett som vert lagt fram i mai 2020.

Alle meirutgifter i samband med den pågåande pandemien vert ført på eigen aktivitet i rekneskapen slik at ein har oversikt over kva som er vanleg drift av kommunen og kva som er knytt til ekstraordinære tiltak eller konsekvensar knytt til Covid-19.

Analyse hovudtal

Driftsinntekter

Lindås kommune sine driftsinntekter kan grupperast som følgjer (eksklusiv interne overføringar mellom avdelingane):

- Formueskatt, inntektsskatt og rammetilskot
- Eigedomsskatt
- Andre driftsinntekter som vert inntektsført direkte på einingane. Døme på dette er
 - brukarbetaling
 - andre sals- og leigeinntekter
 - overføringar med krav til motyting
 - andre statlege overføringar

(inkludert i denne gruppa ligg også andre generelle statstilskot som er bokført sentralt - skjema 1A)

Samla driftsinntekter i 2019 var på 1 489 mill. kr. Dette er ein auke på 38,4 mill. kr eller 2,65% frå 2018.

Kommunen sine inntekter frå skatt og rammetilskot var på 905,8 mill. kr, ein auke på 52,3 mill. kr frå 2018 eller 6,13%. Kommunen har i 2019 hatt ein skatteinngang på 90,1% av landsgjennomsnitt og mottatt netto inntektsutjevning på 23,7 mill. kr. Skatt og ramme samla er 29,4 mill. kr høgare enn budsjettet.

Det er bokført 152,7 mill. kr i eigedomsskatt for 2019, ein nedgang på 16,4 mill. kr frå 2018.

Brukarbetalingar og andre sals- og leigeinntekter utgjer 128,1 mill. kr i 2019. Dei syner ei meirinntekt på 4,0 mill. kr i høve til budsjett. Samanlikna med 2018 er det ein auke på 0,8 mill. kr eller 0,67%.

Overføringar med krav til motytingar inneheld diverse refusjonar frå stat, fylkeskommune, andre kommunar og private for konkrete tenester som kommunen har hatt. Desse syner meirinntekter på 91,7 mill. kr. i forhold til budsjett. Avviket mellom rekneskap og justert budsjett skuldast i hovudsak at refusjon for sjukepengar og refusjon av foreldrepengar frå NAV ikkje vert budsjettet, og utgjer samla 35,6 mill. kr. Ved sjukdom/ svangerskap vil einingane ofte ha ei tilsvarande vikarutgift som på same måte ikkje har vore budsjettet.

Momskompensasjon kom ut med ei meirinntekt på 20,5 mill. kr (med ei tilsvarande meirutgift under posten «Overføringar» på utgiftssida).

Refusjoner frå staten viser ei meirinntekt på 21,6 mill. kr. Avviket skuldast blant anna prosjektmidlar og kompetansemidlar som ikkje har vore budsjettet samt meirinntekter tilknytta ressurskrevjande tenester. Det er tilsvarande utgifter på utgiftssida.

Driftsutgifter

Lindås kommune sine driftsutgifter kan grupperast som følgjer (eksklusive interne overføringar mellom avdelingane):

- Lønn og sosiale utgifter
- Kjøp av varer og tenestar som inngår i produksjonen
- Kjøp av varer og tenester som erstattar produksjonen
- Overføringar

Driftsutgiftene viste ein auke på 95,5 mill. kr frå 2018 til 2019, og utgjorde 1 505,4 mill. kr. Dette gjev ein auke på 6,8%.

Lønnsutgiftene er 57,0 mill. kr høgare enn budsjettet. Dette må sjåast i samanheng med meirinntekter på lønnsrefusjon frå Nav på 35,6 mill. kr. og meirinntekt refusjonskrevjande tenester på 12,3 mill. kr. Innanfor sjukeheimstenesta og heimetenesta er det i tillegg kjøpt vikarbyråtenester for 13,8 mill. kr.

Sosiale utgifter er 7,0 mill. kr høgare enn budsjettet. Sosiale utgifter inkluderer pensjonsutgifter, premieavvik pensjon og arbeidsgivaravgift.

Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunen sin tenesteproduksjon er 54,7 mill. kr høgare enn budsjettet. Samanlikna med 2018 er dette ein auke på 5,4 mill. kr eller 2,7%. Avviket skuldast meirforbruk på konsulenttenester, vedlikehald, straum og transportutgifter.

Kjøp av varer og tenester som erstattar eigen tenesteproduksjon er 8,1 mill. kr høgare enn budsjettet. Samanlikna med 2018 er dette ein auke på 71,4 mill. kr eller 33,8%. Ein av årsaka til auke

frå 2018 til 2019 er samarbeid om barnevern der Radøy var vertskommune i 2019.

Overføringsutgiftene inneheld bla momskompensasjon og overføring til privat. Overføringsutgiftene er 24,9 mill. kr høgare enn budsjettert. I avviket inngår 20,5 mill. kr meirutgifter moms drift (tilsvarande meirinntekt under posten "Overføring med krav til motyting"). I tillegg er det eit meirforbruk på overføring til private på 3,6 mill. kr.

For året 2019 utgjorde lønn og sosiale utgifter 61,8% av dei totale driftsutgiftene. Dette er ein nedgang på 3,1% frå 2018.

Eksterne finansieringstransaksjonar

Finansinntektene består av renteinntekter, utbytte og mottatte avdrag på sosialutlån. Desse vart samla på 34,7 mill. kr i 2019, 9,1 mill. kr meir enn budsjettert.

Det er i 2019 motteke eit samla utbytte frå BKK på 15,0 mill. kr.

Finansutgiftene består av renteutgifter, avdragsutgifter og sosialutlån. Desse vart samla på 87,2 mill. kr i 2019, 3,2 mill. kr lågare enn budsjettert. Avviket skuldast lågare avdrag på lån enn budsjettert.

Investeringsar (rekneskapsskjema 2A og 2B)

Lindås kommune sine bruttoinvesteringar i anleggsmidlar (bygningar, vegar, anlegg o.a.) er i 2019 på 277,7 mill. kr. I tillegg kjem utlån og forskoteringar på 65,5 mill. kr, kjøp av aksjer og andeler på 3,1 mill. kr, avdrag på lån 16,7 mill. kr og avsetningar 7,4 mill. kr.

Investeringsbudsjettet er finansiert med lånemidlar (241,9 mill. kr), sal av anleggsmidlar og tilskot (17,6 mill. kr), mottatte avdrag og refusjonar (32,8 mill. kr), kompensasjon for merverdiavgift (30,4 mill. kr), overføring frå driftsrekneskapen (23,1 mill.kr), og bruk av avsetningar (5,2 mill. kr).

Investeringsrekneskapen synar eit udekka rekneskap på 19,4 mill. kr. Det vart overført 8,3 mindre frå drift til investering enn budsjettert. I tillegg var det budsjettert med inntekt på 16 mill. kr knytt til tilbakebetaling av forskottering av midlar på Storemyra. Desse midlane vart først inntektsført i januar 2020, noko som førte til at investeringsrekneskapen for 2019 er udekka. Dette vert tatt opp i rekneskapssaka for foreslått inndekka av midlane som kom i 2020.

Kasse, bankinnskott

Kassebeholdninga og bankinnskotta har utvikla seg slik som vist i tabellen under. Dei ledige midlane står i vår hovudbank, Sr-bank, på spesielt avtalte vilkår.

Kasse, bankinnskott	Rekneskap 2019	Rekneskap 2018	Rekneskap 2017	Rekneskap 2016	Rekneskap 2015
Kasse	17	43	46	42	37
Bankinnskudd	309 987	318 663	359 670	419 833	346 698
Sum	310 004	318 706	359 716	419 875	346 735

Gjeld og utlån

FOLKETAL	2019	2018	2017	2016	2015
Innbyggjarar pr. 31.12.	15 878	15 812	15 731	15 607	15 402

Lånegjeld	Rekneskap 2019	Rekneskap 2018	Rekneskap 2017	Rekneskap 2016	Rekneskap 2015
Langsiktig gjeld	1 716 714	1 527 403	1 253 490	1 190 117	1 108 159
Utlån formidlingslån	-270 605	-232 275	-219 981	-220 846	-235 469
Sum netto lånegjeld	1 446 109	1 295 128	1 033 509	969 271	872 690
Netto lånegjeld pr. innbyggjar (kr)	91 076	81 908	65 699	62 105	56 661

Ordinære lån til investeringar og vidare utlån utgjorde 1 717 mill. kr ved utgangen av 2019. Netto lånegjeld pr. innbyggjar er auka med 9 168 kr per innbyggjar det siste året. I 2019 er det tatt opp

lån til investeringar innan sjølvkost og til generelle investeringar. Kommunen tek opp lån i Husbanken og låner desse ut igjen som «Vidareutlån» (startlån) til kommunen sine innbyggjarar.

Långjevarar	Rekneskap 2019	Rekneskap 2018	Rekneskap 2017	Rekneskap 2016	Rekneskap 2015	Rekneskap 2019
Formidlingslån						
Husbanken	267 305	228 563	215 856	216 309	230 519	16 %
Kommunalbanken	3 300	3 712	4 125	4 537	4 950	0 %
Andre lån						0 %
Husbanken	17 062	18 314	19 384	20 811	22 047	1 %
Kommunalbanken	1 429 048	1 276 814	1 014 125	948 640	850 643	83 %
Sum lånegjeld	1 716 715	1 527 403	1 253 490	1 190 297	1 108 159	100 %

Når det gjeld «Andre lån» er mesteparten av desse tekne opp i Kommunalbanken. Dei har som regel kome med det lågaste tilbodet med omsyn

på rentene, noko som særleg skuldast eigarskapen og kundane. Staten er eineigar av banken, og staten har stadfesta at dette ligg fast.

Fond (jf. Note 8)

Det er i 2019 og tidlegare år avsett midlar til fond for bruk i seinare år. Her er eit oversyn over dei fonda som står pr. årsskiftet:

FOND (1000 kroner)	Rekneskap 2019	Rekneskap 2018	Rekneskap 2017	Rekneskap 2016
Disposisjonsfond				
Disposisjonsfond	81 958	93 066	212 836	157 304
Disposisjonsfond Pensjon		104	2 115	10 215
Disposisjonsfond Omtvista eigedomsskatt				
Disposisjonsfond infrastruktur	9 040	9 040	4 040	4 240
Disposisjonsfond trafikksikringsfond	1 988	2 488	2 488	3 018
Disposisjonsfond nærmiljø og friluftsanlegg	2 000	2 000	2 000	
Overførte løyvingar	167	167	207	229
Næringsfond	2 123	4 744	2 787	2 474
Bygdebok, kulturminnefond	460	875	1 275	890
Disposisjonsfond - midlar plassert langsiktig	100 000	100 000		
Disposisjonsfond - fondsavkastning	20 000	20 000		
Disposisjonsfond - regionalt kulturhus	10 000	10 000		
Bundne driftsfond				
Bunde driftsfond vatn, avløp	3 473	11 600	19 806	17 962
Andre bundne fond	19 105	40 256	53 571	14 233
Musikkprisfond	111	111	111	111
Frivilligpris	3	3	3	3
Tap på etableringslån	546	536	528	521
Bygdesogefond	18	18	18	18
Lindås sparebank legatfond	17	17	17	17
Kommunalt viltfond	876	787	717	742
Ubundne investeringsfond				
Ubundne investeringsfond	2 430	2 430	2 430	2 430
Ubundne investeringsfond - trafikksikringsfond	2 205	2 205	2 205	2 205
Ubundne investeringsfond, kommunale bustader	6 433	6 433	4 700	4 700
Ubundne investeringsfond - utvikling Knarvik	8 735	8 700		
Bundne investeringsfond				
Bundne investeringsfond	44 889	39 601	36 586	38 639
Sum fond	316 577	355 181	348 440	259 951

Det generelle disposisjonsfondet inkludert disposisjonsfond pensjon utgjer ved årsskifte 82 mill. kr. Totalt er det avsett 227 mill. kr på generelt

disposisjonsfond, fond for langsiktig plassering og fond for avkastning i 2019.